De wetgevende bevoegdheid der waterschappen.

III.

Het *Handelsblad* schijnt te denken, dat wij aan de waterschappen ook *strafwetgeving* willen toekennen. »De »*Arnhemsche Courant* vergeet," zegt het *Handelsblad*, »dat iedere strafwet »twee deelen heeft: het eerste, waar»bij een feit strafbaar verklaard wordt; »het andere, waarbij de hoegrootheid »der straf bepaald wordt. Hetzij om »de eene of om de andere dezer bepa»lingen te maken, moet men strafwet»gever zijn en dus autonomie bezit»ten." Dit is ons niet regt duidelijk. Uit deze redenering zou men oppervlakkig moeten opmaken, dat het *Handelsblad* »strafwetgeving" en »autonomie" voor synoniem houdt en dit kan toch stellig niet zijne bedoeling zijn. Autonomie in den uitgebreidsten zin, zou ook *strafwetgeving* insluiten, maar juist deze is bepaaldelijk door de grondwet aan de autonomie niet slechts der waterschappen, maar ook der provinciën en gemeenten onttrokken. Art 146 zegt zeer duidelijk en stellig: »Er is *één* algemeen wetboek van strafregt." *Strafwetgeving* behoort dus alléén en uitsluitend tot de bevoegdheden van den algemeenen wetgever, d. i. Koning en Staten-Generaal; het is een gedeelte der *staats*-autonomie. De reden van het gebod is zeer gemakkelijk uit te vinden. Strafwetgeving heeft ten doel, de beteugeling van *misdrijf*, uit boos opzet of schuld gepleegde daden (1), en het misdrijf verandert niet van aard, naarmate de localiteit verschilt; waar *hier* misdrijf is, is het overal elders ook, en overal moet het, en overal gelijkelijk, gestraft worden. Had men op de eene plaats eene strafwetgeving, die men op de andere plaats niet had, zoo ware de eenheid van strafwetgeving, die een hoofdbeginsel onzer constitutie uitmaakt, verbroken en art. 146 werd eene onwaarheid. *Straf*wetgevende autonomie kennen wij aan de waterschappen evenmin toe, als aan de provinciën en gemeenten; maar wel *politie*-wetgeving, d. i. niet het bepalen van straf op *misdrijf*, maar enkel de bevoegdheid om, in het belang der huishoudelijke orde, het een of ander gebod of verbod verpligtend te maken.

Een enkel woord wenschen wij hier nog bij te voegen, over ons verschil met het *Handelsblad*, ten aanzien der zoogenaamde »*contractuele* boete," omdat wij gelooven, dat dit zou kunnen strekken, om de gegrondheid van het beginsel, »dat de waterschappen, *als zedelijke ligchamen*, uit hunnen aard autonomie moeten bezitten," nog nader in het licht te stellen. Het *Handelsblad* schijnt uit ons betoog opgemaakt te hebben, dat wij de bevoegdheid tot het invorderen der »contractuele boete" ontkenden. Dit is geenszins het geval. Maar wij ontkenden, dat het regt, om die boete te vorderen, rusten zou, op het zoogenaamd *contract*, dat het lid beweerd wordt met de vereeniging te hebben aangegaan. Wij ontkenden niet het regt der *boete*, maar wij ontkenden de juistheid der opvatting, die de verpligting van het lid, om aan de boete te voldoen, in plaats van haar te gronden op het regt der vereeniging, doet voorkomen, als vloeide zij voort, uit eene overeenkomst tusschen het lid en de vereeniging. Hierop grondden wij onze redenering. *Boete*, zeiden wij, is *straf* en die — onverschillig op welken grond dan ook — aan de vereeniging het regt toekent, om boete op te leggen en tot betaling der boete te dwingen, kent aan de vereeniging strafmagt toe. Hoe komt nu de vereeniging aan die strafmagt? uit de toestemming, de overeenkomst, der afzonderlijke leden? Maar de afzonderlijke leden hebben geene strafmagt; zij zijn elk in het bijzonder tot het opleggen en de invordering der boete, onbevoegd, hoe kan dan, uit eene overeenkomst, met hen, die onbevoegd zijn, de vereeniging, indien zij als vereeniging óók onbevoegd is, bevoegd worden gemaakt? Laat ons het geval stellen dat iemand, lid van eene societeit of ander zedelijk ligchaam zijnde, weigert de boete te betalen, tot welke hij volgens het reglement verpligt is. Wat zal het zedelijk ligchaam doen? Het zal hem, zegt het *Handelsblad*, volgens art. 1697 van het Burgerlijk Wetboek, voor den regter dagvaarden tot betaling der boete. Zeer wel; maar het zal dan van hem de betaling der boete vorderen, niet op grond van *overeenkomst*, maar omdat hij gezondigd heeft tegen het *reglement*, omdat hij aan de wet der vereeniging niet gehoorzaamd heeft. Art. 1697 stelt het beginsel vast, dat elk, die lid van een zedelijk ligchaam is, daardoor verpligt is aan de wetten van het zedelijk ligchaam te gehoorzamen. De deelneming aan het zedelijk ligchaam is vrije wil, door eigene toestemming is hij lid; maar een gevolg van het lidmaatschap is, de *verpligte* gehoorzaamheid aan de wet van het ligchaam. Hij is vrij lid of geen lid te zijn, maar hij is, eenmaal lid zijnde, niet meer vrij zich aan den regel van de vereeniging al dan niet te onderwerpen. Het lidmaatschap is *facultatief*, maar de onderwerping aan de wet is *imperatief*.

Is dit beginsel waar, bij burger-regtelijke zedelijke ligchamen, aan welke men niet, dan uit eigene verkiezing, deel neemt, zoo spreekt de regel nog luider bij publiek-regtelijke zedelijke ligchamen, van welke men, zonder eigen toedoen, regtens lid is. De ingelanden zijn leden van het waterschap, niet omdat zij *verkiezen* dit te zijn, niet omdat zij zijn *overeengekomen* zich als waterschap te constitueren, maar omdat het waterschap bestaat en zij er ingelanden van zijn. Niet uit overeenkomst bestaande, kan het waterschap dus ook niet op grond van overeenkomst met boete straffen of boete invorderen. Het waterschap zou dus — volgens deze bewering — nog minder vermogen dan eene societeit of een leesgezelschap. Het zou noch magt hebben om iets te verhoeden, noch magt om iets tot stand te brengen. Het zou niets kunnen verbieden noch gebieden; het zou een ligchaam zijn, dat nooit zijn doel kon bereiken, omdat het geene middelen zou bezitten, om zijne functiën te verrigten.

Het *Handelsblad* heeft zijn antwoord gereed. Wat het waterschap niet kan doen, doet het hooger gezag, de provinciale wetgevende magt. Wij komen dan weder tot het betoog terug, dat de grondwet dergelijk gezag aan de provinciale wetgevende magt niet toekent, welk betoog wij thans niet weder herhalen zullen.

Wij eindigen, zoo als wij begonnen: met te wijzen op het belangrijke der quaestie. Zij is belangrijk uit tweederlei oogpunt: èn om het algemeen beginsel van autonomie der zedelijke ligchamen op eenen vasten, rationelen grond te vestigen; èn als een antecedent van juiste opvatting en onbekrompene, vrijzinnige uitlegging der grondwettige voorschriften. Uit beide oogpunten beschouwd, kan de discussie over dit wets-ontwerp zeer vruchtbaar zijn. Wij kunnen er uit leeren in woord en wezen constitutioneel te zijn.

(1) Men lette wel op, dat het vierde boek van het Wetboek van Strafregt, handelende over de *politie-overtredingen*, niet zuiver strafregtelijk is, terwijl hier, gelijk reeds uit het opschrift blijkt, eer *politie*-wetgeving dan *straf*-wetgeving, in de meer bepaalde beteekenis van het woord, behandeld wordt.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE

In eenen brief uit Konstantinopel van den 6den maart aan de *Indépendance Belge*, leest men:

»Eerst sedert korten tijd is het hier bekend, dat het Londensche kabinet, na de uit-den-wegruiming van het geschil omtrent de uitgewekenen, aan Rusland inlichtingen gevraagd had nopens zijne bedoelingen jegens de Porte, waaromtrent men bezorgd was ter oorzake van het aanwezen van zulk eene aanzienlijke krijgsmagt in Moldavie en Wallachye. Wij weten dat het kabinet van St. Petersburg aan lord *Palmerston* ten antwoord gaf, dat het geenszins van plan was aanvallenderwijze te werk te gaan tegen het Turksche rijk, hetwelk het als zijn bondgenoot beschouwde.

»De Engelsche regering aldus op officiëele wijze gerustgesteld ten opzigte van het Russische legerkorps aan den Donau en zijne aanstaande vermindering, is dit geenszins ten aanzien der handelingen van de talrijke Russische consuls en agenten, in de christelijke provinciën van het Turksche rijk. — Ik kan verzekeren dat sir *Straffort Canning* op dit punt eene wijze waakzaamheid zal in acht nemen; tot mijne spijt kan ik echter niet hetzelfde zeggen over den generaal *Aupick*, niet omdat hij zelf de noodzakelijkheid daarvan niet inziet, maar om twee redenen die men gemakkelijk zal begrijpen.

»De generaal weet dat zijn kabinet tot elken prijs alles wil vermijden, wat aanleiding zoude kunnen geven tot verwikkelingen; hij is dus niet zeer genoidg om de handelingen van de Russische agenten te bewaken, want alsdan zoude hij genoodzaakt zijn zijne regering opmerkzaam te maken op de vreemdsoortige misbruiken, die het kabinet van St. Petersburg zich altijd veroorlooft, onder voorwendsel van bescherming uit te oefenen. De andere reden die de Fransche gezant op dit punt bijna magteloos maakt, is de gedurige verwisseling der diplomatieke agenten van Frankrijk. Sedert februari toch, zag men in elk consulaat te Jassy, Bucharest, Belgrado en de anderen, de consuls aankomen en, na een verblijf van enkele maanden, weder vertrekken, zoodat zij niet bekend kunnen zijn met de plaatselijke gesteldheid en nog veel minder de handelingen hunner ambtgenooten kunnen begrijpen en er de aandacht op vestigen.

»De Porte zet hare onderhandelingen met Oostenrijk voort over den tijd gedurende welken de uitgewekenen in het binnenland moeten verblijven en de betrekkingen met den internuntius blijven steeds afgebroken.

»Te Broussa zijn die uitgewekenen door een beambte van den Pacha ontvangen en in zijne woning gehuisvest. Als de sneeuw gesmolten is, zullen zij hunne reis naar Kiutahia vervolgen.

»De Italiaansche uitgewekenen zullen op een stoomfregat van den staat van Gallipoli naar Cagliari (eene Sardinische haven) vervoerd worden. Zij hebben alle nieuwe kleederen en reisgeld van de Turksche regering ontvangen.

»Nog moest een besluit genomen worden ten aanzien der uitgewekenen van alle [illegible] die op de lijst der naar het binnenland te [illegible] noch op die der uitgezette personen [illegible]. *Achmet*-Effendi heeft [illegible] te kennen gegeven dat zij zouden worden toegelaten, om op de landgoederen

van den Sultan te werken, en zij die een bepaald beroep verstonden, zouden zelfs in dienst kunnen komen, zonder van godsdienst te veranderen. De meerderheid, aan slechte raadgevingen gehoor leenende, heeft echter verkozen naar Malta teruggezonden te worden, dat de Porte onmiddellijk zal doen.

»De Fransche regering heeft aan het Turksche gouvernement doen voorstellen, de uitgewekenen die uit Zwitserland moesten verdreven worden, op te nemen. Over dit voorstel hebben de Turksche ministers zeer gelagchen, want op hetzelfde oogenblik toen het hen gedaan werd, vernamen zij door de Russische zending, dat de gezanten der Fransche republiek te St. Petersburg, de generaals *Leflo* en *Lamoricière*, den Keizer dringend verzocht hadden, aan de uitgewekenen amnestie te verleenen, ten einde Frankrijk daarvan te verlossen. De Turksche ministers hebben dus geweigerd en aan den generaal *Aupick* hunne verwondering te kennen gegeven, dat de Fransche republiek hen datgene wilde aanbieden, waarvan zij zich op alle mogelijke wijzen tracht te ontdoen.

»Zoodra als de buitenlandsche quaestie aan de ministers der Verhevene Porte eenige rust vergunt, zijn zij ijverig bezig met binnenlandsche hervormingen. Zoo houdt men zich op dit oogenblik bezig met zeer heilzame veranderingen in de heffing der belastingen.

»De minister van Oorlog heeft eenen anderen zeer verstandigen en zeer practischen maatregel genomen. De reserve-troepen die men met eenige moeite van alle punten van het Turksche rijk bijeenbragt, is in twee korpsen georganiseerd, dat van Anatolie en Rumelie. Zij zullen den naam voeren van 6de en 7de geregeld legercorps. Op deze wijze zal men het verplaatsen vermijden en maakt men de bijeenbrenging der reserve gemakkelijker, die zelfs in vredestijd hare staven zal behouden.

»Wij hopen, zonder echter daarvan de officiëele tijding te hebben ontvangen, dat de Russen de Donau-vorstendommen reeds beginnen te verlaten. De groote moeijelijkheid is nu, om tot de definitive constitutie van dat land en de verwijdering der 10,000 Russen te geraken, die aldaar moeten verblijven tot aan de reorganisatie van het administratieve stelsel."

DUITSCHLAND.

Frankfort, 19 *maart*. De heer *von Bulow*, die door den Koning van Denemarken reeds voor eenen geruimen tijd herwaarts werd gezonden, om hem in zijne hoedanigheid als Hertog van Holstein bij de bondscommissie te vertegenwoordigen, maar die niet toegelaten werd, is plotseling teruggeroepen; hij heeft gisteren onze stad verlaten, om naar Kopenhagen terug te keeren. Dit schijnt in eenig verband te staan met de mislukte poging van den nieuwen Russischen gezant, om de bondscommissie ten gunste van Denemarken te stemmen, en niet zonder grond ziet men weldra het hervatten der vijandelijkheden van de zijde der Denen te gemoet. Naar men verzekert zal de Russische gezant ons mede eerstdaags verlaten.

— Het schijnt dat Hessen-Darmstadt slechts onder zekere geheim gehoudene voorwaarden, tot het Pruisische driekoningen-verbond was toegetreden en thans daarvan gebruik tracht te maken, om zich er weder van los te rukken. Ook hier schijnt de Russische en Oostenrijksche invloed werkzaam te zijn geweest, om aan Pruisen eenen bondgenoot te ontrekken. Indien Oostenrijk en Pruisen het niet wagen elkander openlijk door de wapens te bestrijden, dan geschiedt dit thans des te meer door de sluipwegen der diplomatie; ook daarin staat Rusland aan Oostenrijk getrouwelijk ter zijde.

— Niet zonder bevreemding leest men in het officiele dagblad der Badensche regering, dat zij aan *Brentano*, *Hecker*, *Struve*, *Itzstein* en *Blind*, het burgerregt ontnomen heeft, en wel op grond van aanhoudende voortvlugtigheid. Het schijnt, dat deze regering het hun zeer euvel neemt, dat zij niet naar Baden zijn teruggekeerd, om zich te laten doodschieten. — Men wil weten, dat de Badensche troepen weigeren zich naar Pruisen te begeven.

Frankfort, 20 *maart*. Uit Rusland zijn weder nieuwe troepen naar Polen opgerukt. Al de hoofden mindere officieren spreken van niets anders dan van het eerlang opbreken naar Duitschland. Het geld schijnt sedert de jongste leening weder rijkelijk te vloeijen in de Keizerlijke kassen. Men verhaalt, dat de Keizer *Nikolaas* voorstellen gedaan heeft aan de katholijke mogendheden: om op gemeenschappelijke kosten een leger te werven voor den Paus.

Hamburg, 19 *maart*. Uit Flensburg wordt gemeld, dat zich in die wateren weder eenige Deensche oorlogschepen hebben laten zien. Op het eiland Alsen heerscht veel beweging onder de Deensche soldaten; men heeft geschut in de Deensche verschansingen aan den oever van Sundewit gebragt. Ook van de zijde der regering in de vorstendommen, worden toebereidselen gemaakt, zoo men meent te weten, om Rendsburg binnen te rukken.

Erfurt, 20 *maart*. De opening van het Duitsche parlement heeft heden in het regeringsgebouw plaats gegrepen. Te half twaalf uur verscheenen de leden van den raad van bestuur in de vergadering. De heer *von Radowitz* begon zijne aanspraak met eene geschiedkundige uiteenzetting en sprak van de verpligting der verbondene mogendheden, om eene constitutie te verleenen. De hoop dat allen zouden toetreden, had zich niet verwezenlijkt. Holstein-Lauenberg was daarin door den voorloopigen staat van oorlog belet geworden. Niet langer echter mogten de regeringen dralen. Hanover en Saksen waren van een ander gevoelen; Hanover had zich geheel onttrokken; tegen beiden waren klagten ingediend. Inmiddels moeten de regeringen zich niet laten weerhouden. Wijders werden als voordragten aangekondigd de constitutie, de memorie, de kieswet, alsmede de additionele acte. De vergadering werd vermaand tot een zorgvuldig onderzoek dier stukken, opdat de veranderingen, door beide huizen daarin te brengen, spoedig ter kennis van den raad van bestuur zouden kunnen geraken. Voorts werd het verzoek gedaan, dat het parlement het rijksbestuur zoude magtigen, om de onderhandelingen te voeren tot meer naauwkeurige bepaling van het aan de Hanzesteden toegestane voorbehoud. Nadat de heer *von Radowitz* nog de benoeming van rijks-commissarssen had aangekondigd, verklaarde hij ten slotte, namens de verbondene mogendheden, dit parlement voor geopend, waarna de leden der beide kamers zich verwijderden, om zich te constitueren.

In het statenhuis fungeerde eerst de minister *Eichhorn* als president van jaren. Vervolgens werd de opper-president *R. v. Auerswald*, tot provisionelen president gekozen. Het reglement van orde werd aangenomen.

In het volkshuis fungeerde de afgevaardigde *Frankenberg*, als president van jaren. De afdeelingen werden slechts bij loting vastgesteld.

ENGELAND.

Londen, 20 *maart*. Heden kwam het stoomschip *America* te Liverpool aan, met berigten van New-York van 5 maart, en een half millioen dollars in stofgoud medebrengende.

Er schijnt tusschen den Engelschen gezant *Bulwer* en het gouvernement der Vereenigde Staten een verdrag gesloten te zijn nopens de Nicaragua-quaestie; daarin wordt bepaald, dat het Tijger-eiland (dat aan de Vereenigde Staten afgestaan en door hunnen gezant *Squiers* in bezit genomen, maar desniettemin later door zekeren Engelschen consul *Chatterton* gewapenderhand bezet was) aan Honduras zal teruggegeven worden en dat noch Engeland, noch de Vereenigde Staten eenig gezag in Centraal Amerika zullen uitoefenen. Greytown (vroeger San Juan de Nicaragua) is daarbij tot eene vrije of onzijdige haven verklaard. Het kanaal van Nicaragua zal neutraal zijn en open staan voor den doorvoer van alle natiën, onder billijke bepalingen.

— De uitslag der stemming over het al of niet voortduren van het Afrikaansch eskader, tot wering van den slavenhandel, was niet onverwacht, na de bijeenkomst bij lord *John Russell* gehouden, waarvan gisteren met een enkel woord melding gemaakt is. Het voorstel tot afschaffing van het tractaat van regt tot onderzoek, door den heer *Hutt* gedaan, is met eene meerderheid van 78 stemmen verworpen, en het ministerie blijft dus aan het roer der regering. De verklaring van lord *John Russell*, gisteren morgen aan zijne partij gedaan, dat hij het bewind zoude nederleggen, indien zij hem niet in bovengenoemde aangelegenheid ondersteunde, wordt door de *Times* uiterst euvel opgenomen, welk blad een hevig en uitvoerig artikel bevat, waarin lord *John Russell* met een slavendrijver vergeleken wordt, en zijne handelwijze als eene schreeuwende inbreuk op de voorregten van een parlements-lid wordt voorgesteld. De verklaring van lord *John Russell*, dat hij bij eene nederlaag H. M. niet in den zin van de uitspraak van het Huis der Gemeenten zoude kunnen raad geven, wordt als eene bedreiging beschouwd, waarvoor de quaestie niet gewigtig genoeg was, te meer, daar bij de gehoudene bijeenkomst de vrees voor een ultra-liberaal bewind ingeboezemd werd. Buitendien is bij een stelsel van bezuiniging eene uitgave van een millioen p. sterl. voor het Afrikaansch eskader, bij de ondervinding van zijne nutteloosheid, onvereenigbaar met bezuinigingen van geringeren aard, die zoo als de *Times* zich uitlaat, in eene halve eeuw het bedrag van een jaar onkosten voor het Afrikaansche eskader zullen uitmaken. De zitting bij de lords leverde niets bijzonders op. Lord *Brougham* wenschte het gebouw der algemeene tentoonstelling niet in Hydepark opgerigt te hebben. De bepaling blijft echter dezelfde.

— In eene gisteren gehouden vergadering der commissie voor de tentoonstelling in 1851, is medegedeeld gedaan, dat de reeds bekomen inschrijvingen ongeveer 1100 £ beloopen.

— Door de Koninklijke maatschappij van kunsten is tegenwoordig in hare localen in het Adelphi-gebouw, als het ware ter inleiding tot de groote tentoonstelling van 1851, eene andere, almede hoogst belangrijke tentoonstelling geopend, van voorwerpen van kunst uit de oude- en midden-eeuwen, bijeen gezameld uit de voornaamste kabinetten en gallerijen van het rijk.

Deze tentoonstelling verdeelt zich in acht hoofdklassen; zijnde 1o. metaal-werken; 2o. beeldhouw- en snij-werken; 3o. email-werken; 4o. juweelen en lijfsieraden; 5o. uurwerken; 6o. manufacturen; 7o. glaswerken; 8o. schilder- en tapijtwerken, voornamelijk van Brusselsche herkomst.

BELGIË.

Brussel, 21 *maart*. De aanbieding der wets-ontwerpen, waarvan sints eenige dagen sprake was te Parijs en die dagelijks tegen den volgenden dag wordt aangekondigd, heeft in de zitting der Wetgevende Vergadering nog niet plaats gehad. Zij zijn echter, naar het schijnt, definitief vastgesteld; maar de regering weifelt nog; zij wilde, vóór de aanbieding, nagenoeg zeker zijn van hare aanneming, en zij schijnen eenen vrij hevigen tegenstand te zullen ontmoeten. Het kabinet raadpleegt dus met de verschillende fractiën der meerderheid, hetzij in den persoon van hare voornaamste vertegenwoordigers in de Vergadering, hetzij in dien der hoofdredacteurs van hare voornaamste organen der pers. Tot nu toe schijnen die verschillende raadgevingen nog geen einde te hebben gemaakt aan de besluiteloosheid der regering. Men zeide evenwel dat zij heden eindelijk zoude ophouden en de ontwerpen stellig aangeboden zouden worden. Wij zullen zien.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van gisteren zijn de discussiën over het zegel van het handelspapier, de transporten van renten enz. ten einde gebragt. Niettegenstaande de vereenigde pogingen van de heeren *Berryer*, *Passy* en *Fould*, die zich, even als de heer *Ducos* den vorigen dag gedaan had, tegen het zegel op de transporten van renten verklaard hadden, werd het beginsel van dien maatregel, welke, zoo als men weet, door de commissie, tegen het gevoelen der regering was voorgesteld, — met de aanzienlijke meerderheid van 400 tegen 232 stemmen aangenomen.

Men spreekt van protesten tegen onderscheidene verkiezingen die hebben plaats gehad; bepaaldelijk noemt men die van het departement Saône et Loire, waar de geheele roode lijst met eene belangrijke meerderheid is doorgegaan. Tot nu toe schijnt het echter niet, dat hare vernietiging door het bureau aan de Vergadering zal voorgesteld worden; maar toch verwacht men hieromtrent zeer hevige debatten.

Nadat de gematigde bladen, om zoo te spreken, den dag na de verkiezingen van 10 maart, verklaard hadden, dat Frankrijk verloren was, omdat Parijs drie socialistische kandidaten had verkozen, — geven zij thans eene menigte statistieke berekeningen over de verkiezingen in de departementen, met het doel om te bewijzen dat, wel beschouwd, de dag van den 10den maart een goede dag voor de conservative partij is geweest, die in onderscheidene departementen, welke tot nu toe sterk socialistisch waren, veel veld heeft gewonnen. Frankrijk is dus niet verloren, juist omdat Parijs niet geheel Frankrijk is, zoo als de dagbladen dier stad gewoon zijn het voor te stellen; het bewijs daarvan is dat, als men eenigermate terugkomt van den schok, ondervonden door de verkiezing van de heeren *Carnot*, *Vidal* en *de Flotte*, als het vertrouwen terugkeert, de vrees langzamerhand begint te verdwijnen, dit daarvan het gevolg is, dat de departementen Parijs niet zijn nagevolgd op den weg van socialistischen vooruitgang, waarop zij zich, te oordeelen naar de laatste verkiezingen, scheen begeven te hebben. Het ware dus veel beter geweest dat de conservative bladen die opmerkingen gemaakt hadden, terstond na de verkiezingen. Zij hadden daardoor aan velen bezorgdheid bespaard, waartoe zij nu aanleiding hebben gegeven.

Volgens berigten uit Livorno van den 13den, heeft de *Maria Antoinetta*, van Napels aldaar aangekomen, de tijding aangebragt, dat de terugkomst van den Paus te Rome stellig bepaald was op den 2den april.

De *Costituzionale* van Livorno meldt, dat in den avond van den 10den nieuwe en betreurenswaardige wanordelijkheden te Pisa zijn uitgebarsten.

De Kamer van Afgevaardigden te Turijn heeft de wet op de maten en gewigten aangenomen, na bepaald te hebben dat de toepassing van het decimaalmetrieke stelsel eerst in 1853 verpligtend zal zijn.

Een brief van Florence aan de *Patrie* bevestigt op nieuw, en hecht zelfs een zeker gewigt aan hetgeen gezegd is omtrent het geschil dat tusschen Engeland en Toscane is gerezen, ter zake van de vorderingen door de eerstgenoemde dezer mogendheden, aan de tweede gedaan. Volgens de *Patrie* zoude Oostenrijk aan het Engelsche kabinet eene nota hebben doen toekomen, waarin het in de duidelijkste bewoordingen te kennen geeft, dat het elke aanranding van Toscane door de scheepsmagt van Groot-Brittannie, als een *casus belli* zoude beschouwen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 22 *maart*. Bij eene op 19 maart 1850 door het Hoog Mil. Geregthof uitgesprokene sententie in appel, is het vonnis van den krijgsraad in het prov. kommand. van Zuid-Holland, waarbij de grenadier *Pieter Schep* is veroordeeld tot het zwaaijen met het zwaard over het hoofd en twintig jaren tuchthuisstraf, ter zake van moedwilligen doodslag of manslag van een zijner kameraden, den grenadier *Bernardus Cornelis Noy*, geconfirmeerd.

(*U. C.*)

— Wij waren onder de eersten, die de oprigting en later de uitbreiding der Maatschappij ter Bevordering van Landbouw en Landontginning als nuttig en heilzaam begroetten. Al hetgeen sedert door die maatschappij, onder haren ijverigen en kundigen hoofd-directeur is geschied, heeft ons en allen in de gunstigste meening bevestigd. Het is dan ook aangenaam wederom een nieuw bewijs van de nuttige werking dier maatschappij onder onze advertentiën te vinden. Zij wil thans, boven de 300 bij haar reeds in dienst zijnde personen, nog arbeid en brood aan een bijna even groot aantal verschaffen, en daarmede verbinden het zoo hoogst wenschelijke

schoonhouden der straten onzer hoofdstad. De maatschappij beoogt daardoor generlei voordeel; haar eenig doel is zindelijkheid der straten, mestbesparing voor den landbouw en arbied aan behoeftige ingezetenen. Wij meenen onze stadgenooten te goed te kennen, om ons niet van eene algemeene deelneming verzekerd te houden. (*Hand.*)

's Gravenhage, 22 maart. Bij besluit van den 22sten maart jl., no. 44, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot referendaris bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken te benoemen den med. dr. mr. *C. J. Loncq*, plaatsvervangend kantonregter te Apeldoorn, op eene jaarwedde van *f* 2500, in te gaan met den 1sten april eerstkomende. (*Staats-Courant*)

— Met zekerheid vernemen wij, dat thans bij het departement van Binnenlandsche Zaken is ingekomen het rapport, van de bij Koninklijk besluit van den 9den jan. ll. benoemde commissie voor de provinciën Zuidholland, Noordholland en Zeeland, tot het ontwerpen van een plan voor de verdeeling van het rijk in kies-districten. (*'s Gr. Nieuwsb.*)

Assen, 23 maart. De heeren mrs. *H. C. Carsten* en *P. W. Alstorphius Grevelink* alhier, hebben in der tijd aan Z. Exc den minister van Binnenlandsche Zaken verzocht, dat eenige door hen omschrevene bepalingen mogten worden opgenomen in de toen voorgenomene concessie ter uitvoering van een gedeelte der vroeger ontworpene Drentsche kanalisatie. Z. Exc heeft thans aan de adressanten te kennen gegeven, dat, voor zoo verre die bepalingen niet bereids in de, met overleg van de heeren *van Holthe c.s.* ontworpene, overeenkomst waren opgenomen, aan dat verlangen niet is kunnen worden voldaan; doch dat overigens met belangstelling zal worden ontvangen de door de adressanten, volgens hun adres, voorgenomen aanvrage tot concessie voor het graven van een kanaal van Assen naar Groningen met al den aankleve van dien, ontworpen met in-acht-neming der voorwaarden, waarop aan de heeren *van Holthe c.s.* concessie voor de zuidelijke kanalen in Drenthe is verleend (*D. C.*)

Arnhem, 22 maart. Gisteren avond werd alhier door het gezelschap der K. Z. H. tooneelisten, onder directie van den heer *A. Peters*, in den stads schouwburg ten tooneele gevoerd: *Gaston van Frankrijk, of de man met het ijzeren masker*, tooneelspel naar het Fransch van *Arnould* en *Fournier*.

Het stuk is niet een der slechtste die wij in de laatste tijden van Fransch maaksel hebben ontvangen, doch verdient ook niet een schoon tooneelstuk genoemd te worden; daargelaten in hoeverre de daarin voorkomende handeling, wat de hoofdzaak betreft, met de ware toedragt der geschiedenis overeenkomt, bevat hetzelve te veel onwaarschijnlijkheden om eenen doorgaanden indruk op ons verstand te kunnen maken Over het geheel is er echter veel uitdrukking van waarheid in, boeit het de aandacht en geeft ten slotte door het meesterlijk spel van den heer *Peters* veel genoegen.

De heer *Peters* was, even als altijd, volkomen meester van zijne rol en heeft door zijn onverbeterlijk spel als *Gaston*, eerst als onschuldige rondborstige jongeling en naderhand als verschrikkelijk lijdende man, eenen blijvenden indruk op het gevoel van zijne aanschouwers verwekt; zoodat hem, na het einde van het stuk, de bij het Arnhemsch publiek, dat niet ligtvaardig bij zijne toejuichingen is, ZELDZAME eer te beurt viel van teruggeroepen te worden, in welke eer mevr. *Valois Sablairolles* en de heer *van Ollefen*, die beide door hunne juiste en treffende voordragt, zoo veel tot het schoone spel van den heer *Peters* hadden toegebragt, zeer teregt mogten deelen.

De costumes waren als altijd uitstekend fraai, en uiterst zuiver en frisch en overeenkomstig met den tijd wel gekozen. *Lodewijk XIII*, de heer *Morin*, scheen dan ook wel behagen in zich zelven te hebben. Jammer dat de ellendige, morsige en versleten decoratiën van den schouwburg zoo zeer bij zulk eene sierlijke kleeding afstaken. Zoude er, nu eenmaal de schouwburg door een goed gezelschap bespeeld wordt, niet eene nieuwe decoratie op kunnen overschieten? (*Ingezonden.*)

OOST-INDIE.

Batavia, 29 jan. Bij besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, van den 11den januari 1850, no. 1, is de vice-president van den raad van Neêrlandsch Indie, jhr. *J. C. Reijnst*, ontheven van het dagelijksch beheer der zaken, bij de besluiten van 15 september 1849, no. 1, en 29 november 1849, no. 2, aan hem opgedragen, onder dankbetuiging voor de door hem in hetzelve andermaal bewezene diensten; zijnde hetzelve van stonde af aan weder door den minister van staat, gouverneur-generaal aanvaard.

Bij besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, van den 11den januari 1850, no. 2, is, uit krachte van de aan den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, bij geheime kabinets-beschikking des Konings, van 26 juni 1846, la. G^{22}, verleende volmagt, jhr. *J. C. Reijnst*, vice president van den raad van Nederlandsch Indië, in voldoening aan de herhaaldelijk door hem gedane verzoeken, op de meest eervolle wijze uit 's lands dienst ontslagen, onder dankbetuiging, namens Zijne Majesteit den Koning, voor zijne langdurige en trouwe diensten en onder toekenning van pensioen.

Bij besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, van den 11den januari 1850, no. 2, is met de waarneming der betrekking van vice-president van den raad van Nederlandsch Indië belast, het lid in den raad van Nederlandsch Indië, *C. S. W.* graaf *van Hogendorp*, tot dat door den Koning daarin zal zijn voorzien.

— In de laatste dagen der maand november des vorigen jaars, is door een gedeelte van Zr. Ms. zeemagt in deze gewesten, eenige landingstroepen aan boord hebbende, een togt ondernomen naar het eiland Kalatoea, hetwelk sedert geruimen tijd aan een aantal zeeroovers tot schuilplaats verstrekte. Het doel van den togt was, om hunne verblijfplaatsen aldaar te vernielen en het eiland zooveel mogelijk in een staat te brengen, welke het minder geschikt maakte, om verder de zeeroovers tot wijkplaats te dienen. De expeditie bestond uit de korvet *Argo*, het stoomschip *Hekla*, de schoenerbrikken *Huzaar* en *Ambon*, allen van Zr. Ms. zeemagt, aan boord hebbende honderd vijftig soldaten van het garnizoen van Makassar. Bij de expeditie waren gevoegd de hulptroepen van Saleijer, Koeloekomba en Bonthain verdeeld over 42 inlandsche praauwen, begeleid door de kruisbooten no. 3 en 18. Tot landingstroepen waren mede bestemd 108 matrozen, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse *C. P. de Braauw*. De geheele expeditie stond onder bevel van den kapitein ter zee *van der Hart*, terwijl het bevel over de landingstroepen was opgedragen aan den majoor der infanterie *Kroll*. Voor de operatiën aan wal waren twee mortieren van 13 duim medegenomen. Den 1sten dec. werden de troepen op een geschikt punt des eilands aan wal gezet. Door toevallige omstandigheden werden minder zeeroovers op het eiland aangetroffen dan men verwacht had, en die er zich bevonden boden geen ernstigen tegenstand. Het eiland werd gedurende eenige dagen doorkruist, de woningen, voorraadschuren en aanplantingen werden vernield en een aantal praauwen verbrand, zoodat het eiland in onbewoonbaren toestand is gebragt. Een bewoner van Makassar, die als vrijwilliger de expeditie medemaakte, is bij een der aanvallen gedood en een der manschappen van de hulpbenden gekwetst. Buiten deze heeft niemand eenig letsel bekomen. Den 8sten december scheepte de expeditie zich weder in en kwam, na op den terugtogt verscheidene eilanden en kreken onderzocht te hebben, zonder er evenwel sporen van zeeroovers gevonden te hebben, den 15den daaraanvolgende te Makassar terug. Onder de voordeelen, welke bij dezen togt zijn verkregen, mag men ook nog rekenen, dat ten zuid-oosten van het eiland eene uitmuntende legplaats voor schepen is ontdekt, welke vroeger niet bekend was en thans de gelegenheid zal geven, om meer en met meer gerustheid dan vroeger, het eiland te bezoeken en van zeeroovers te zuiveren, zoo die het andermaal wagen mogten er zich te nestelen.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 23 maart.

De partij die de Fransche kieswet doordreef, plukt daarvan thans vruchten, doch deze vruchten kunnen best worden vergeleken met die der Doode Zee. De partij van *National*-sche politische philosophie en *Cavaignac*-sche politische praktijk, geniet thans het voorregt den staart uit te maken des Parijschen socialismus, en treedt de vergadering in, met behulp der leerstellingen, welke zij in het voorjaar verwierp, en in gezelschap van mannen, welke zij nedersloot of opsloot, in den zomer van 1848. Gemeenlijk ziet men coalitiën vormen door partijen, welke zonder coalitie niet voortkomen kunnen. Doch indien Parijs Frankrijk ware, gelijk het zoo dikwijls heette te zijn, zoo zou het tegenwoordig Fransch kiesstelsel onherroepelijk veroordeeld zijn, in de schatting van alle verstandige menschen, ten gevolge der noodwendigheid, die eene coalitie voortbragt, welke op de verkiezing der heeren CARNOT, VIDAL en DE FLOTTE uitliep.

Eene sterke constitutie veroorlooft een aantal volksvrijheden op te nemen; doch eene zwakke en koortsachtige constitutie kan den aanhoudenden terugkeer van volksopwinding niet uitstaan. Nu is een aanhoudende terugkeer dier volksopwinding juist datgene, wat het Fransche kiesstelsel kenmerkt. Het zorgt daarvoor op eene ontzaggelijke schaal; alle opregte voorkeur voor eenen kandidaat van eigen keuze versmorende, en eene volstrekt oneigenaardige beroering daarstellende — over het gansche departement der Seine bij voorbeeld — al ware er ook slechts één lid der vergadering te kiesen in stede van drie. En waarom, mag men vragen, zou de verkiezing van *drie* leden, in eene stad gelijk Parijs, alle andere gedachten en zorgen schorsen, en stremming veroorzaken in het gansche stelsel van handel en nijverheid? Waarom zulk een stoom-werktuig om zulk eenen kurkentrekker op te winden? Waarom zulk eene bergachtige barensnood om zulk eene kleine teelt, als waarvoor wij — in weerwil van al hunne groote woorden — den heer CARNOT en zijne medeverkozenen houden? Hunne verkiezing, allen te zamen genomen, moge een publiek schandaal zijn, maar waarom zou zij juist zulk een openbaar nadeel en stremming van alle gewone bezigheid moeten wezen? Men las dezer dagen in de correspondentie van een der voornaamste Engelsche dagbladen:

»De Parijsche handel heeft, gedurende de laatste
»week, ernstig geleden ten gevolge van de voorbe-
»reidingen voor de verkiezingen, welke gisteren zijn
»begonnen. Inderdaad hebben al de fabriekanten in
»de hoofdstad en in de departementen die vertegen-
»woordigers moeten kiezen, nagenoeg opgehouden te
»werken, terwijl te Lyon, 't welk men op het punt
»van opstand meende, al de werklieden aan hunne
»bezigheden zijn, en er slechts ééne klagt van de
»fabriek-heeren gehoord wordt, namelijk, dat zij
»geene handen genoeg kunnen vinden om hunne tal-
»rijke orders te bewerkstelligen. Geen duidelijker
»bewijs voor het nadeel, 't welk de arbeidende klas-
»sen lijden, bij het stelsel van algemeen kiesregt
»en dikwijls terugkeerende verkiezingen, dan het
»eenvoudig feit, dat, terwijl duizenden te Parijs alle
»industriëele aangelegenheden verlaten en hunne ge-
»zinnen gebrek laten lijden, om aan het land ver-
»tegenwoordigers op te dringen, wier beginselen nood-
»lottig zijn voor de openbare orde en voor die rust,
»welke zoo naauw verbonden is met de welvaart
»der maatschappij, — de werklieden van Lyon ge-
»lukkig en tevreden zijn, dewijl zij geene verte-
»genwoordigers te verkiezen hebben. Te oordeelen
»naar het aantal vreemdelingen die op dit oogen-
»blik de straten van Parijs vullen, en naar de
»schitterende rijtuigen, die ons de beste tijden der
»monarchie herinneren, zou men meenen, dat de
»winkeliers eenen rijken oogst zamelden; maar on-
»gelukkig strekt zich de vertering dier vreemde-
»lingen niet uit buiten de elegante buurten, en als
»gij de schitterende straten verlaat, en die welke
»de handelsstanden bewonen, bezocht, zoo zult gij de
»winkeliers eenstemmig hooren verklaren, dat zij,
»sints de beroering voor de verkiezingen aanving,
»volstrekt ledig zaten, wegens gebrek aan koopers."

Het antwoord op de bovengestelde vragen moet niet blootelijk gezocht worden in het algemeen stemregt, maar in het algemeen stemregt voor gansche departementen, hetwelk de nieuwe constitutie aan Frankrijk opgelegd heeft. De opentlijk aangegevene beweegreden voor het invoeren van verkiezingen *en masse* voor departementen, in stede van voor kantons, of andere kleinere afdeelingen van grondgebied en bevolking, was, luidens den *National*, het orgaan der toen aan het roer zijnde mannen, te verzwelgen, wat men de *influences de clocher* noemde, in andere woorden, den invloed van plaatselijke kennis van, en achting voor, karakter. Het doel was (overeenkomstig de gewone aanspraak van Fransche partijen bij eigen overheersching) gansche lijsten van kandidaten aan ieder departement voor te schrijven, en de keuze van *individuën* wegens hoedanigheden die hun plaatselijke waardering en achting hadden verschaft, volstrekt te weren. 's Heeren LEDRU ROLLIN's bulletins en 's heeren CARNOT's ignoratijnsche circulaire aan de dorps-schoolmeesters, grondden zich op dezelfde aanspraak, dat de provinciën zich niet veroorloven moesten uitstekende mannen van hunne keuze te hebben; dat de *élite* der zuivere republikeinsche partij het evenwigt van Parijs moest dienen, *coûte que coûte*, en dat, ten dien einde, cijfers even goed voor provinciale vertegenwoordigers konden dienen, als mannen van opvoeding en vermogen; ja zelfs beter. Deze donkere politiek slaagde niet in haar onmiddellijk oogmerk. Doch zij slaagde maar al te wel in haren toeleg om het kiesregt ten werktuig te maken van compacte minderheden, en daar het departement der Seine onbetwistbaar de grootste minderheid, in Frankrijk, ten gunste van de ultra-democratische of socialistische zaak bevat, zoo werkt het tegenwoordig kiesstelsel ongunstiger voor de openbare rust, in dat departement, dan in eenig ander. Het geheele denkbeeld van *individuele verkiezing*, zij het uit het oogpunt van vrije keus des kiezers, zij het uit dat van persoonlijke verdienste des kandidaats, is, inderdaad, in het tegenwoordige Fransche stelsel vernietigd; de kiezers geven, noch beweren *voor zich zelven* de voorkeur te geven aan de kandidaten die hun door hunne partij worden voorgesteld. Het is, in wezenlijkheid, een stelsel van dubbele verkiezing, volgens hetwelk de kandidaten in voorloopige partij-vereenigingen worden gekozen; terwijl alles wat de kiezers van het departement te doen hebben, bestaat in het uitbrengen hunner mechanische stem. Hoe zou het, bij zulk een stelsel, verwondering kunnen baren, dat velen, hunne stem niet willende geven aan mannen van welke zij weinig of niets weten, zich geheel van de stemming onthouden, en dat het meerendeel dergenen, die opkomen, maar al te dikwijls tot die uiterste partij behoort, welke van hare kandidaten niets meer verlangt te weten, dan dat zij in den bestaanden maatschappelijken toestand alles gelijk willen maken!

POLITIE.

Den 15den dezer is een brief verzonden van Woerden, door middel van den brievenpost, over Utrecht en Rotterdam naar Oud-Beijerland en aldaar aangekomen. Daar uit werden, volgens aangifte, vermist: twee bankbilletten, ieder groot *f* 25, no. 682, van 22 juli 1847, en no. 294, van 20 october [illegible], als mede een coupon no. 145025, groot *f* 12.37½, verschenen 1 januari 1850, geteekend [illegible].

Wijders zijn in december 1849, volgens aangifte, uit een brief, par post van Leiden [illegible] Amsterdam opgezonden, vermist twee bankbilletten, een van *f* 100, no. [illegible], [illegible], en een à *f* 40, no. [illegible] 81, in dato 27 mei 1848.

DRUKFEIL.

In het artikel *Varia*, voorkomende in het nommer van dingsdag, den 19den dezer, 3de kolom, boven aan, staat: »eene *gesteldheid*, die, alhoewel »niet in haar geheel van zedeloosheid vrij te pleiten" lees: »eene *geestelijkheid*," enz.

Advertentiën.

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 15 tot en met 21 maart.

Ondertrouwd: F. J. H. Kessels, 30 j., en E. F. Kieviet, 27 j.

Gehuwd: A. Verhaaf, met J. C. de Blecourt. — L. G. Breman, met G. Jansen. — W. Teuben, met H. Wigman.

Bevallen: C. Bijmolt, geb. Gerritsen, D. — J. Baumann, geb. Berends, D. — L. Jansen, geb. van Duuren, D. — E. Kuster, geb. Wullings, D. — A. Eyt, geb. Ebbink, D.

Overleden: A. S. Kramer, 8 j. 2 m. — Doodgeb. D. van G. Kok, en H. van Vuuren. — Doodgeb. Z. van P. Magendans, en H. Rijnders. — J. ten Holt, echtgenoote van C. Hermsen, 65 j. — E. Arnold, 11 j. — P. N. Roestenburg, 15 d. — C. Willemsen, 2 j. — G. Pelkman, 8 m. — Doodgeb. D. van J. Hese, en J. Sanders.

NIJMEGEN.

Van 11 tot en met 18 maart.

Gehuwd: Mr. J. W. Heydanus, en A. M. Mumm.

Bevallen: A. Lammers, geb. Negrijn, D. — M. E. Nooren, geb. Rensen, D. — J. Kortz, geb. Fonneman, geb. Nielen, D. — M. van Raay, geb. Engelen, Z. — E. Hartman, geb. Engelen, doode Z. — M. T. Prenger, geb. Vaalman, Z. — P. Habig, geb. van Viersen, D. — W. Schuurkamp, geb. van der Zand, doode D. — M. E. Mulder, geb. Mathijssen, D.

Overleden: J. Jansen, wed. Janssen Daalen, 84 j. — J. Barten, 4 w. — H. Smit, wed. Liefrink, 70 j. — H. Gerritsen, geb. van Bergen, 78 j. — J. A. Budde, geb. Kieneizer, gen. Kinjzer, 26 j. — H. L. Philipsen, 70 j. — E. van Wessem, 7 j. — J. Teuniss, 53 j. — J. J. Sengers, 23 j. — G. Peters, geb. de Bruin, 39 j. — J. de Boer, 24 j.

TIEL:

Van 12 tot en met 19 maart.

Gehuwd: F. W. Boulonais, met E. M. Adriaanse, wed. van H. Roukens. — D. R. van Wermeskerken, met H. Pitlo.

Bevallen: C. W. van Lidth de Jeude, geb. de Roo, Z. — J. W. Post, geb. van Krieken, D. — J. Hittinger, geb. Appel, Z. — G. H. Boulonais, geb. de Veer, D. — G. Wielders, geb. van Hattem, D. — G. den Hartog, geb. Reijnders, Z.

Overleden: J. Bor, 1 j. 9 m.

WAGENINGEN:

Van 11 tot en met 18 maart.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: H. Folmert, geb. Jansen.

Overleden: Geene.

ZALT-BOMMEL:

Van 11 tot en met 18 maart.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: S. K. Beer, geb. Polak, D.

Overleden: J. H. Quik, echtgenoot van A. J. van Raden, 67 j. — H. J. van Houten, 8 dagen.

Marktprijzen.

ARNHEM, 22 maart.

Oude *Weit* van *f* 0.00 tot 00.00; Nieuwe van *f* 6.00 tot 8.25. — *Rogge* van *f* 3.80 tot 4.15. — *Boekweit* van *f* 4.50 tot 4.70. — *Garst* van *f* 3.50 tot 3.90. — *Vriesche Haver* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Voerhaver* van *f* 2.30 tot 2.40. — *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Paardeboonen* van *f* 3.75 tot 4.15. — Graauwe *Erwten* van *f* 5.50 tot 0.00; Groene van *f* 6.00 tot 6.50; Gele van *f* 4.40 tot 0.00. — *Koolzaad* van *f* 00.00 tot 00.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot 0.00; *Klaverzaad* van *f* 0.00 tot 0.00. — *Aardappelen* van *f* 1.05 tot 1.45. — *Boter* van *f* 0.54 tot 0.64 het pond.

TIEL, 18 maart.

De aanvoer van granen was niet zoo groot als voor acht dagen: *Tarwe* werd tot vorige prijzen vlug opgeruimd; *Rogge* was 10 cts. lager; *Duivenboonen* 10 cts. lager; *Haver* als voren; *Garst* weinig aan de markt. — Nieuwe *Tarwe* van *f* 5.60, 6.80 tot 7.50. — *Rogge* van *f* 4.10, 4.40 tot 4.70. — *Boonen* van *f* 4.00, 4.50 tot 7.50. — *Haver* van *f* 1.90, 2.20 tot 2.70. — *Garst* van *f* 3.50 tot 4.00.

Broodzetting.

ARNHEM, 23 maart.

Roggebrood.

Een Roggebrood van 5 pond	. . . .	*f* 0.37½.
» dito » 3 »	. . . . .	» 0.22½.
» dito » 2 »	. . . . .	» 0.15.
» dito » 1 »	. . . . .	» 0.07½.

Fijn Tarwebrood.

Het pond Fransch of Vloerbrood	. . .	*f* 0.33⅓.
Fransch of Vloerbrood 4 oncen	. . .	» 0.13.
dito » dito 3 dito	. . .	» 0.10.
dito » dito 2 dito	. . .	» 0.06½.
Het pond Wittebrood of Weggen	. . .	» 0.29½.
Wittebrood of Weggen 4 oncen	. . .	» 0.12.
dito » dito 3 dito	. . .	» 0.09.
dito » dito 2 dito	. . .	» 0.06.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 maart 1 El 7 Palm 4 Duim; gew. 0 D. gev. 1 D.

De prijs dezer courant is *f* 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels *f* 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.